

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2018

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА	2
О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	4
Циљеви и функције	4
Етички кодекс	6
Односи с јавношћу	6
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА	10
Структура запослених	10
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање	11
Безбедност и здравље на раду	12
Интерна комуникација	14
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ	16
Заштита и едукација корисника финансијских услуга	16
Изложбено-едукативне активности	18
Хуманитарне и волонтерске активности	22
Донације	24
Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација	24
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	26
Очување природних ресурса у седишту и филијалама	26
Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод	28

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Пред вама је још један Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије. Као и у свим осталим областима пословања и многобројним надлежностима, и у области друштвене одговорности резултате не најављујемо, већ о њима говоримо тек када почну да доносе конкретне користи за грађане и привреду. То и јесте суштина друштвено одговорног пословања Народне банке Србије. За нас то значи бити одговоран пре свега према крајњим корисницима свих закона, одлука и мера које доносимо – према грађанима. Управо због тога смо поносни на промењен начин рада, који данас ставља наше грађане у центар свега што радимо. Увек ћемо тежити таквом начину рада и тако желимо да будемо препознати у јавности и у будућности.

У веома изазовним међународним околностима успели смо да успоставимо и очувамо релативну стабилност динара према евр, смањимо трошкове задуживања државе, привреде и становништва, очувамо и додатно ојачамо банкарски систем. Велике напоре уложили смо у свеобухватну реформу платног система – увели смо најсавременије платне услуге и платне инструменте, што је резултирало и увођењем најсавременијег система за плаћање – инстант платног система. Захваљујући инстант плаћањима, стали смо у ред с водећим финансијским институцијама у свету које имају такав систем, а који је Народна банка Србије увела и пре Европске централне банке.

Задовољни смо што је динарска штедња достигла највеће износе до сада, јер је управо тај раст одраз већег поверења у домаћу валуту и очекујемо да ће се он наставити у будућности. Константан раст штедње потврђује поверење грађана у постигнуту економску стабилност и показује да се ситуација на тржишту рада поправља. Расту динарске штедње доприносе ниска и стабилна инфлација, релативна стабилност курса, као и већа исплативост штедње у домаћој валути. Што се тиче цена, међугодишња инфлација се креће у границама циља. Према нашој последњој пројекцији, инфлација ће се и наредне две године кретати унутар граница циља од $3,0 \pm 1,5$ одсто. Кретање инфлације у границама циља, и за годину и за две године унапред, очекују и финансијски сектор и привреда, што је најбоља потврда поверења које имају у мере Народне банке Србије. Наставили смо да решавамо питање проблематичних кредита, чије учешће је смањено испод шест одсто, што је најнижи ниво откад се тај показатељ прати.

Протеклу годину обележила је и интензивна законодавна активност Народне банке Србије. Законом о изменама и допунама Закона о платним услугама и Законом о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања

код платних трансакција на основу платних картица олакшава се промена пружалаца платних услуга код којих грађани и привреда имају отворене платне рачуне. Такође, доношењем Закона о заштити корисника финансијских услуга код уговарања на даљину омогућено је закључивање уговора савременим средствима комуникације, а притом је корисницима загарантован исти ниво заштите њихових права и интереса као и код уговарања на традиционалан начин.

Законом о изменама и допунама Закона о девизном пословању Народна банка Србије проширује своју контролну функцију у области девизног и мењачког пословања, која се односи на контролу девизног пословања резидената и нерезидената и мењачких послова.

Последњи месец 2018. године обележиле су и позитивне вести из рејтинг агенције *Standard and Poor's*, која је поправила изгледе за повећање кредитног рејтинга Србије за дугорочно задуживање у домаћој и иностраној валути са „стабилних” на „позитивне” и потврдила кредитни рејтинг Србије на нивоу *BB*. Према наводима ове агенције, одлука о поправљању изгледа за повећање кредитног рејтинга Србије донета је на основу снажног привредног раста и резултата монетарне политике у погледу очувања ценовне и финансијске стабилности.

У складу с тим, води нас јасна визија о томе да све што радимо мора бити одрживо и корисно за грађане, јер Народна банка Србије јесте институција свих грађана, одговорна грађанима Србије. Зато је наша обавеза да будемо лидери на пољу финансијске едукације и заштите корисника финансијских услуга и да чинимо све да грађани добију потребне информације како би донели најбоље одлуке. Ове области континуирано унапређујемо, јер знамо да без адекватне информисаности и заштите нема ни задовољних корисника финансијских услуга.

Када говоримо о друштвеној одговорности, важно је истаћи и то да је Народна банка Србије један од оснивача и активан члан „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији и самим тим у потпуности подржава десет принципа који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције.

Доследним спровођењем монетарне политике и успешном координацијом с фискалном политиком, заједно с Владом, постигли смо резултате који раст чине стабилним и у наредним годинама. Приоритет нам остаје исти – рад у корист наше државе, привреде и наших грађана. Србија је једина држава коју имамо и према њој се морамо понашати одговорно. То чинимо, пре свега, одговорним односом према послу који обављамо и одрживим резултатима.

Др Јоргованка Табаковић

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Циљеви и функције

Народна банка Србије је самостална и независна институција, која ужива велико поверење грађана. Поред основног циља, што подразумева постизање и очување ценовне стабилности, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. За свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије.

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и њен однос према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије има следеће функције:

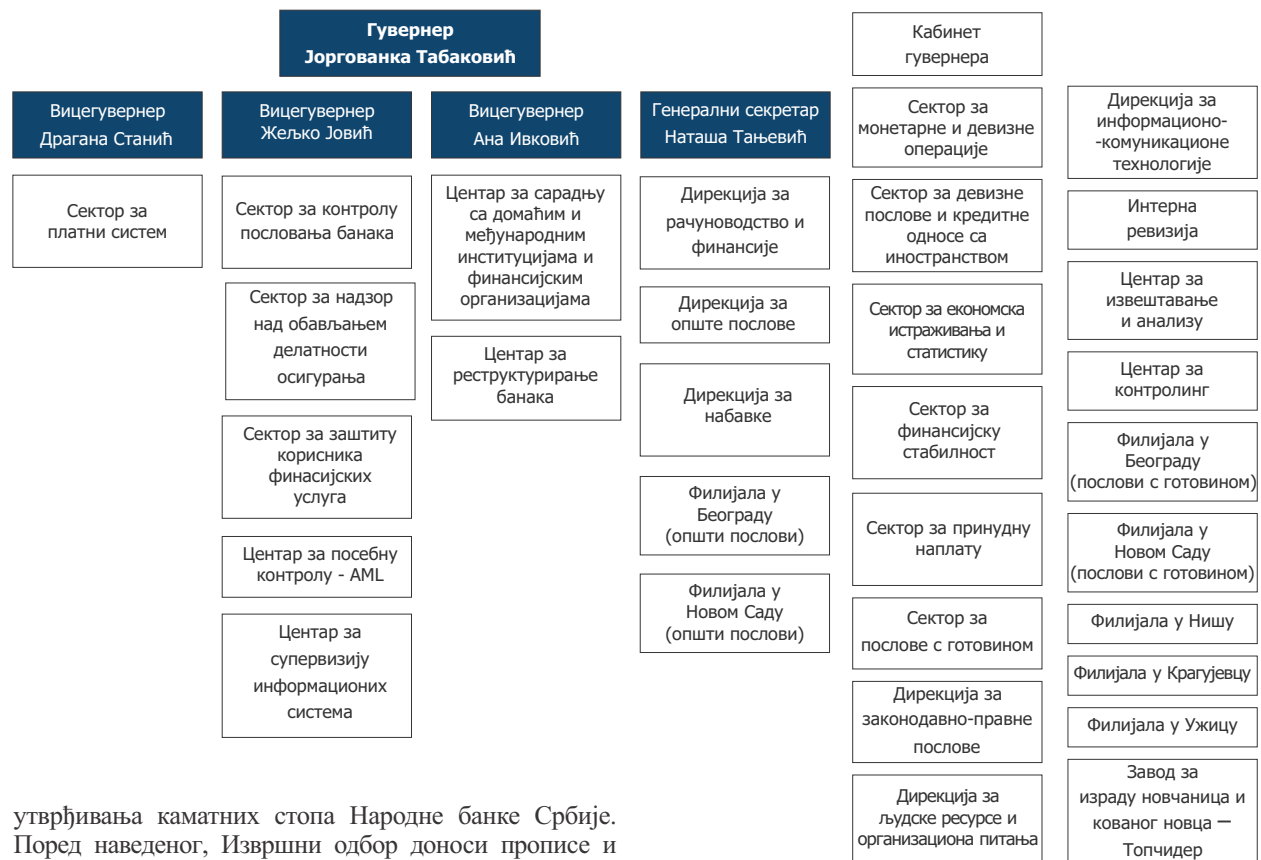
- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- издаје и одузима дозволе за рад и врши контролу бонитета и законитости послова банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, односно овлашћења за обављање појединих послова из те делатности, врши надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за рад и дозволе за управљање друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем

ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује лизинг;

- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, даваоци финансијског лизинга, друштва за осигурање, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући притом своју самосталност и независност;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

Органи Народне банке Србије су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера.

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери. Извршни одбор, поред осталог, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Такође, утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин

утврђивања каматних стопа Народне банке Србије. Поред наведеног, Извршни одбор доноси прописе и друге опште акте у области контролне и надзорне функције финансијских институција, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција, као и у областима заштите права и интереса корисника финансијских услуга и издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и контроле мењачког и девизног пословања. Доноси прописе и друге опште и појединачне акте у области реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке. Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седнице Извршног одбора председава гувернер.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, с мандатом од шест година и правом реизбора. Гувернер руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије, који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета гувернера, и обавља друге послове.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета гувернера бирају се на период од пет година, с правом поновног избора. Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца. Поред осталог, на предлог Извршног одбора, Савет гувернера доноси Статут, финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале, које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, Завод за израду новчаница и кованог новца — Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Етички кодекс

У складу с Правилником о пословном понашању запослених у Народној банци Србије, у претходној години предузимане су редовне активности усмерене на промовисање највиших стандарда етичког и професионалног понашања запослених. У интерним новинама „НБС инфо“ објављен је чланак на тему „Хумор и пословно понашање“ како би се запосленима приближили стандарди пожељног понашања приликом обављања послова и показало како хумор утиче на радну атмосферу, здравље запослених, њихово међусобно уважавање и зближавање на послу.

Народна банка Србије уредно испуњава своје обавезе прописане Законом о Агенцији за борбу против корупције и прописима донетим на основу тог закона. Функционерима Народне банке Србије благовремено се достављају подсетници о њиховим обавезама које произлазе из поменутих закона и прописа (редовно и ванредно пријављивање имовине итд.). Између осталог, Агенцији за борбу против корупције достављена су обавештења о престанку функција вицегувернера и директора Управе за надзор над финансијским институцијама.

Дато је седам мишљења о томе да ли би посао који би запослени обављао ван радног времена утицао на стварање сукоба интереса. Процењено је да ти послови не могу утицати на непристрасно обављање послова у Народној банци Србије.

Током 2018. године пријављен је мањи број поклона које су примили запослени у Народној банци Србије. Процењено је да се ти поклони могу сматрати пригодним или протоколарним.

Односи с јавношћу

Екстерна комуникација

Одговорно, конзистентно и правовремено информисање шире јавности о пословању и активностима Народне банке Србије и у 2018. години

одвијало се путем интензивне сарадње с медијима, објављивањем информација на званичној интернет презентацији и њеним поддоменима, као и комуникацијом на друштвеним мрежама.

Током 2018. објављено је 338 саопштења за јавност и одговорено на 426 новинарских питања. Организоване су 93 изјаве, затим 21 интервју за штампане и електронске медије, као и 29 телевизијских и радијских наступа гувернера, вицегувернера и других запослених у Народној банци Србије.

Организоване су четири презентације Извештаја о инфлацији за јавност, презентација Извештаја о стабилности финансијског система за 2017. годину, као и снимање почетка пленарног састанка с мисијом Међународног монетарног фонда током њихова три боравка у Србији. Ради едукације новинара, организовани су брифинзи о примени Закона о међубанкарским накнадама, с посебним освртом на новине у вези с Дина картицом, као и о инстант плаћању. Такође, медијска подршка обезбеђена је конференцији „Медијација у области финансијских

Табеларни приказ саопштења и реализације медијских захтева у 2018. години

Саопштења	Одговори на новинарска питања	Изјаве за медије	Интервјуи за медије	Наступи у електронским медијима	Прес-конференције
338	426	93	21	29	5

услуга”, коју је Народна банка Србије организовала у сарадњи с Министарством правде, као и обележавању манифестација: „Дан отворених врата”, „Ноћ музеја”, „Дани европске баштине” и „Светска недеља новца”, у оквиру којих је Народна банка Србије организовала више едукативних радионица за финансијско описмењавање деце и омладине, те наградном турниру за студенте у „Монетури”. Медији су пропратили и изложбе фотографија „Од злата јабука” и „Примењена носталгија: Београд–Софија”, затим изложбе „Париз–Београд 1886–2012. Приче о једној сарадњи”, „Идејна решења за новчанице Народне банке Србије – избор из збирке Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер”, „Модерна Београда – архитектонска баштина престонице”, „Линије фронта – Први светски рат (1914–1918)”, као

и друштвено одговорне активности Народне банке Србије.

Како би се ширира јавност упознала са активностима и резултатима рада централне банке, Народна банка Србије је и у 2018. била активна на друштвеним мрежама Твитер и Фејсбук. На званичном налогу на Твитеру, на којем се објављују информације о активностима централне банке које су предмет интересовања медија и стручне јавности (кретање референтне каматне стопе, Извештај о инфлацији, кретање девизних резерви и др.), у протеклој години објављено је 1075 твитова, регистровано је 2140 прагилаца и забележене су 2624 посете сајту Народне банке Србије. На званичној страници Народне банке Србије на Фејсбуку, која је покренута да би се

корисници обавестили о финансијској едукацији, друштвеној одговорности, активностима Центра за посетиоце и изложбеним активностима галерије Народне банке Србије на Славији, у току извештајног периода објављено је 996 постова, остварена су 1322 свиђања странице и регистровано је 1350 пратилаца.

Веб-сајт и публикације

У настојању да стално усавршава своје пословање и односе с јавношћу, Народна банка Србије користи најсавременије видове комуникације. Веб-сајт је намењен грађанима, с циљем информисања, едукације и пружања помоћи у заштити личних интереса појединаца, као и стручној јавности, будући да се на њему објављују публикације и документи који садрже све релевантне информације о пословању Народне банке Србије.

Путем свог веб-сајта, Народна банка Србије је извештавала јавност о инструментима и мерама које је предузимала ради очувања и јачања финансијске стабилности, као и о инструментима и мерама за спровођење монетарне и девизне политике. Редовним

Публикација	Тираж на српском	Тираж на енглеском
Годишњи извештај о пословању и резултатима рада	100	60
Годишњи извештај о монетарној политици	80	60
Полугодишњи извештај о монетарној политици	80	60
Извештај о инфлацији	80	60
Годишњи извештај о стабилности финансијског система	80	80

публикацијама, статистичким прилозима и саопштењима за јавност представљене су активности у области надзора финансијских институција, као и надзора над пружаоцима платних услуга и институцијама електронског новца.

Током 2018, на веб-сајту Народне банке Србије објављени су Годишњи извештај о пословању и резултатима рада, Годишњи извештај о стабилности финансијског система, Годишњи извештај о монетарној политици, као и Полугодишњи извештај о монетарној политици.

Такође, објављена су месечна издања Статистичког билтена, тромесечни извештаји о банкарском сектору, надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања и надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, као и о активностима у области заштите корисника финансијских услуга. Тромесечно су објављивани Извештај о динаризації финансијског система и Извештај о инфлацији. Презентације Извештаја о инфлацији емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*).

Јавности су доступни и следећи извештаји: Трендови у кредитној активности, Извештај о откривеним фалсификованим новчаницама, Извештај о резултатима анкете о кредитној активности банака, у тромесечној динамици, Извештај о инфлационим очекивањима у месечној динамици, као и Извештај о надгледању платног система, који се објављује једанпут годишње.

Путем својих поддомена Твој новац: www.tvojnovac.nbs.rs и Центар за посетиоце: www.centarzaposetoce.nbs.rs, Народна банка Србије обавештавала је јавност о активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга, изложено-културним дешавањима и едукативним програмима за ученике и студенте. Како би кориснике и све заинтересоване упознала с *DinaCard* платним системом, Народна банка Србије је поставила нови поддомен – www.dinacard.nbs.rs.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

На свом Јутјуб каналу (*Narodna banka Srbije/National Bank of Serbia*), Народна банка Србије објављује видео-записе одржаних конференција за новинаре, на којима се представљају тромесечна публикација Извештај о инфлацији и Годишњи извештај о стабилности финансијског система, као и видео-записи о историјату Банке, финансијској едукацији и новцу.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА

У савременом пословном окружењу, које карактеришу брзе промене, стални изазови и нове технологије, Народна банка Србије настоји да прати иновације и савремене трендове, као и да ефикасно управља својим интелектуалним капиталом, који представља стуб успешног пословања и остварења стратешких циљева Банке.

Народна банка Србије ствара и негује пословно окружење које мотивише и задржава запослене који ће остваривати најбоље резултате рада.

Имајући у виду да знање, мотивација и посвећеност обезбеђују достизање високих перформанси запослених, Народна банка Србије, ефикасном политиком управљања људским ресурсима, омогућава запосленима савремене концепте обуке и развоја, испуњење личних и професионалних очекивања, као и усклађивање пословног и приватног живота.

Структура запослених

Структуру запослених и у 2018. години одликује разноликост у погледу типа радног односа, пола, образовања и старости.

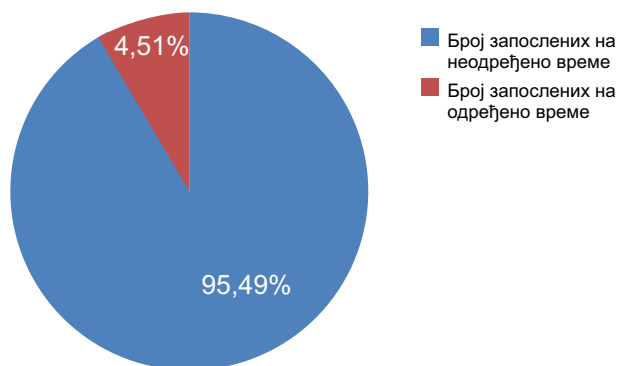
Када је у питању полна структура, као и претходних година, и даље је већи број запослених женског (56,13%) него мушког пола (43,87%).

Тренд веће заступљености жена на руководећим позицијама годинама уназад постоји у Народној банци Србије (55,10% укупног броја руководећих радних места). У потпуности је примењен принцип једнаких шанси за све, односно принцип забране дискриминације на основу пола, чиме се показује посвећеност борби против овог и свих других облика дискриминације.

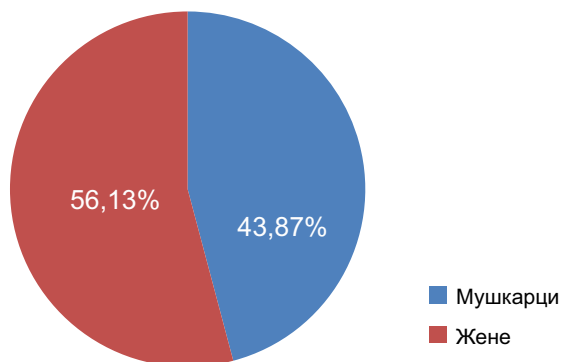
Полна структура запослених према руководећим нивоима

	Функционери		Руководиоци основних организационих јединица, филијала и Завода		Руководиоци ужих организационих јединица		Укупно	
Мушкарци	1	20%	28	54,90%	59	42,14%	88	44,90%
Жене	4	80%	23	45,10%	81	57,86%	108	55,10%
Укупно	5		51		140		196	

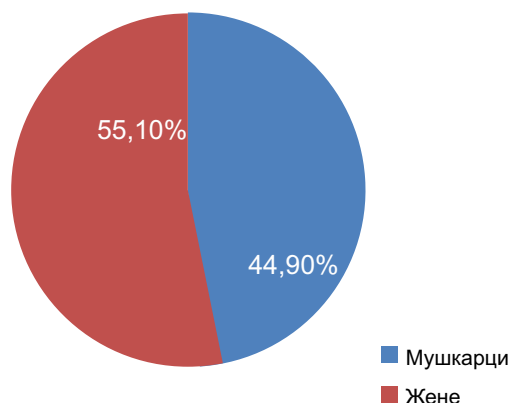
Графикон 1. Структура запослених према типу радног односа

Графикон 2. Полна структура запослених у Народној банци Србије

Графикон 3. Полна структура руководећих радних места

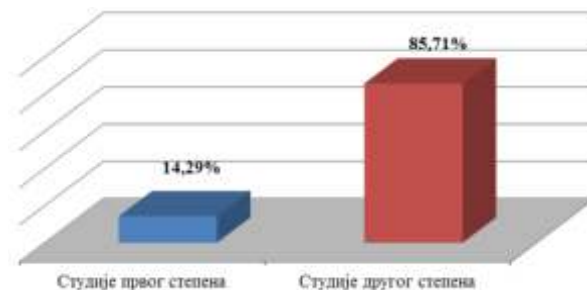
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање

Народна банка Србије активно учествује у образовању запослених, њиховом стручном оспособљавању стицањем лиценци, сертификата и других уверења, као и у усавршавању запослених упућивањем на семинаре, курсеве, радионице, саветовања, конференције и друге сличне облике усавршавања у земљи и иностранству, односно студијске посете централним банкама других земаља.

Програмима обуке који су запосленима били на располагању током 2018. године омогућено је стицање нових знања и вештина и подизање нивоа стручности запослених да би се одговорило на промене из окружења, постигли очекивани резултати, подржао професионални развој запослених, као и унапредило задовољство запослених послом.

Народна банка Србије је у 2018. години финансирала трошкове образовања за укупно седморо запослених, док је за 34 запослена омогућено стицање различитих лиценци и сертификата.

Графикон 4. Образовање запослених – удео запослених у различитим степенима студија

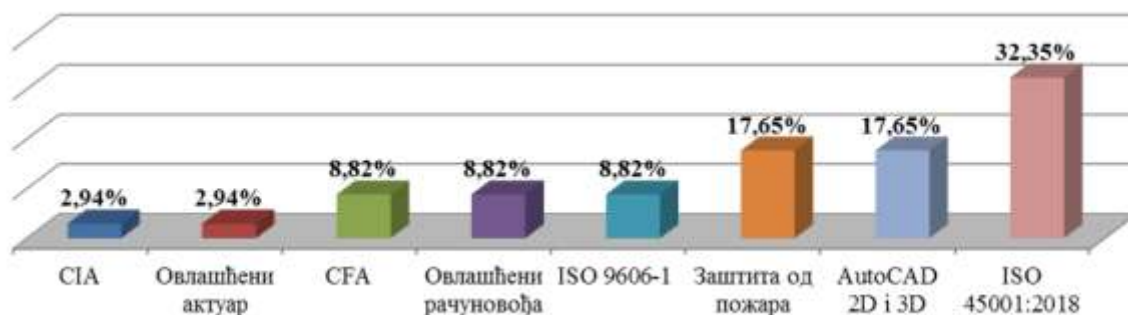

Полагањем стручних испита за лица одговорна за заштиту од пожара испуњене су обавезе Народне банке Србије као послодавца проистекле из Закона о заштити од пожара, док је стицање одговарајућих лиценци било неопходно ради примене ISO стандарда и ефикаснијег обављања послова из делокруга Народне банке Србије.

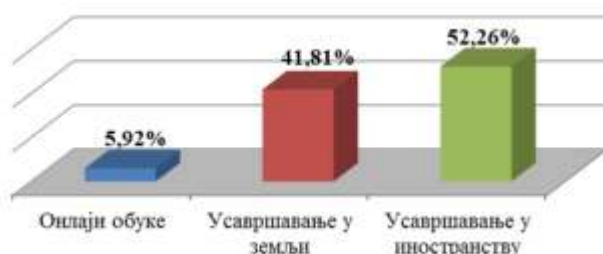
Садржаји семинара, конференција, специјализованих курсева и радионица које су запослени похађали у земљи и иностранству на различите теме из области централног банкарства прилагођени су актуелним и будућим изазовима с којима се централна банка суочава или ће се суочавати у обављању функција поверених законом. Предавачи су били стручњаци из централних банака, Међународног монетарног фонда, Банке за међународна поравнања, Европске централне банке, Европске комисије, националних агенција за надзор осигурања и др.

Народна банка Србије је за 40 студената завршних година факултета универзитета у земљи и иностранству организовала летњу праксу, као и праксу по програму „Управљање талентима у Народној банци Србије” за 95 студената. Тако је талентованим студентима пружена прилика да стекну радно искуство, као и да теоријска знања стечена на факултетима употпуне практичним увидима.

Графикон 5. Стручно оспособљавање запослених

Графикон 6. Усавршавање запослених

Безбедност и здравље на раду

Народна банка Србије, као одговоран послодавац, настоји да свакодневно, у складу с прописима, води рачуна о безбедности и здрављу запослених, као и да предузима све потребне активности с тим у вези. На вебхаусу је постављен и у пуној мери се примењује поступак заштите запослених са статусом особа са инвалидитетом или здравственим сметњама утврђеним од стране надлежног здравственог органа (лекарски прегледи, по потреби премештај на друга радна места на којима услови рада не погоршавају њихово здравствено стање).

Запослени на радним местима с повећаним ризиком, као и запослени који у раду користе мердевине, упућени су на обавезне годишње лекарске прегледе ради утврђивања здравствене способности за рад. Остали запослени (приближно једна трећина) упућени су на обавезне трогодишње прегледе вида

(ако у раду користе опрему за рад са екраном) и систематске превентивне прегледе.

Извршена су претходна или периодична испитивања и провере средстава и опреме за рад коју користе запослени у основним организационим јединицама, као и средстава и опреме личне заштите на раду III категорије, која служи за заштиту од смртних опасности. Средства и опрема за личну заштиту на раду редовно су уручивана запосленима на коришћење. У складу са закљученим уговорима, наручени су средства и опрема за личну заштиту на раду за потребе основних организационих јединица и филијала. Обновљена је комплетна опрема, као и средства за пружање прве помоћи. Организовано је напредно оспособљавање за пружање прве помоћи запослених који раде на радним местима с повећаним ризиком (299 запослених), у складу с важећим прописима.

Извршена су редовна, периодична трогодишња испитивања услова радне околине у зимском периоду, периодични прегледи и провера опреме за рад, као и испитивања биолошких штетности на радним местима на којима се због процеса рада могу очекивати.

Извршена су сва неопходна претходна и периодична оспособљавања за безбедан и здрав рад запослених у основним организационим јединицама. Пријављене су све повреде на раду запослених у основним организационим јединицама (17 повреда, од чега девет при раду или кретању по објектима).

У складу с плановима набавки за 2018. годину, припремљене су и спроведене набавке услуга за безбедност и здравље на раду или добара: заштитне рукавице, заштитна одећа, заштитне маске, услуге службе медицине рада, опрема за пружање прве помоћи, испитивања услова радне околине, преглед и провера опреме за рад, испитивања биолошких штетности, калибрација алко-тест апарата.

Припремљен је и потписан споразум о сарадњи и примени прописаних мера за безбедан и здрав рад запослених с другим послодавцем с којим се дели радни простор. Спроведено је испитивање стреса на радном месту – машинска обрада новца у филијалама и представљени су резултати психолошког истраживања. Резултати испитивања су приказани тимовима за ревизију процене ризика и послужиле за ревизију процене ризика тог радног места.

Припремљено је и потписано решење о образовању комисије за израду програма за отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона средства а живот и здравље запослених нису теже угрожени. Комисија је, у сарадњи са организационим јединицама одговорним за спровођење мера и отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду, утврђених Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије, и Дирекцијом за људске ресурсе и организациона питања – подносила гувернеру тромесечне извештаје о реализовању програма. У оквиру надлежности Дирекције, остварена је коректна сарадња с филијалама и Заводом на јединственој примени прописа из ове области.

Настављен је поступак ревизије Акта о процени ризика у сарадњи са основним организационим јединицама, филијалама, Заводом и репрезентативним синдикатом. Тим активностима испуњене су све законске обавезе Народне банке Србије, повећана је безбедност на раду и, у мери у којој је то било могуће, подигнута је свест запослених о значају и примени мера безбедности и здравља на раду.

Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

У току 2018. године, у поступку ревизије Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини, израђен је предлог ревидираних процена ризика на радним местима у оквиру Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер. Израђене су и усаглашене 62 процене ризика, од којих се 24 процене ризика односе на послове с повећаним ризиком.

У току финализације предлога ревидираног Акта о процени ризика, ажурирани су подаци у већ израђеним предлозима процена, у складу с извршеним испитивањима услова радне околине и биолошких штетности, као и у складу са изменама Одлуке о распореду радног времена у Народној банци Србије.

Анализиране су опасности, штетности и недостаци уочени у току поступка ревизије Акта о процени ризика и сачињен је предлог мера којима би се утицало на смањење или елиминисање утврђених ризика. Предлог је достављен надлежним руководиоцима ради планирања средстава и активности за наредни период, што ће се спровести у оквиру програма поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду.

У складу са законским обавезама из области безбедности и здравља на раду, а ради знатног побољшања нивоа безбедности и здравља на раду и смањења опасности на местима где је ограничена прегледност и где постоји ризик да на запослене који се крећу у радном простору налети возило за унутрашњи транспорт – набављена су два сферна огледала, која су постављена у претпростор трезора финалног производа и у Одељењу за паковање и бројање оптицајног новца.

Обележавање подова око опреме за рад, опреме за гашење пожара и површина у објектима којима се крећу запослени и возила за унутрашњи транспорт, крофето прошле године, настављено је и у 2018. години. Спроведена је набавка трака за обележавање подних површина како би сва планирана места била видно обележена.

Организована је обука запослених за правилно и безбедно коришћење опреме за рад на висини. Стручна лица обучила су 14 запослених који у раду користе појасеве за рад на висини.

Након извршеног испитивања биолошких штетности, на појединим мерним местима утврђено је да постоји већи број непатогених микроорганизама. Да би се смањио ризик по здравље запослених, организовани су ванредно чишћење и дезинфекција простора и обезбеђена су антисептичка средства за редовно одржавање.

Знатно је смањен број повреда на раду. За разлику од 2017. године, када је евидентирано 16 повреда (десет повреда на радном месту и у радној околини и шест повреда при доласку на посао и/или одласку с посла), у 2018. години регистроване су три повреде (једна повреда на радном месту приликом извршавања редовних радних активности, једна повреда приликом обављања послова, по налогу непосредног руководиоца, ван радног простора послодавца и једна повреда при доласку на посао и/или одласку с посла).

Посебна пажња је посвећена усавршавању знања лица за безбедност и здравље на раду, сагласно Правилнику о програму усавршавања знања и другим питањима у вези са усавршавањем знања лица за безбедност и здравље на раду и Правилнику о образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених у Народној банци Србије. Лица задужена за безбедност и здравље учествовала су на неколико семинара и саветовања организованих на различите теме из ове области, што је резултирало бољим сагледавањем тренутног стања безбедности и здравља на раду у Заводу и препознавањем начина да се ова област још више унапреди.

Интерна комуникација

У институцији која има више од 2000 запослених важно је да постоји стратегија сталног унапређења интерне комуникације, за шта је задужена Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност у оквиру Одељења за комуникације. Интерна комуникација у Банци заснива се и развија,

подједнако и на посредан и на непосредан начин, промовисањем организационе културе у радном окружењу, реализацијом друштвено одговорних активности, мотивисањем запослених за професионално и лично усавршавање и стварањем пријатног окружења за рад. О основним циљевима, достигнућима и догађајима запослени се обавештавају путем више канала интерне комуникације (интерних новина, брошура, видео-материјала и интерних догађаја).

Развој и унапређење интерне комуникације

Развој интерне комуникације стратешки се планира, а свака активност пажљиво је осмишљена и систематски интегрисана у годишњи план развоја интерне комуникације. Интерна комуникација се унапређује развојем различитих начина за њено обављање и реализацијом друштвено одговорних активности.

У току године објављено је пет бројева интерних новина „НБС инфо” у електронској форми. Укључивањем све већег броја запослених у њихову израду, Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност трајно подстиче развој овог канала интерне комуникације. Ради унапређења интерне комуникације, афирмације друштвено одговорног понашања и вишег стандарда рада, настављена је сарадња са амбасадорима за интерну комуникацију и друштвену одговорност. Радни састанци су били редовни извор информисања о актуелностима из организационих јединица амбасадора, као и простор за размену мишљења и непосредну комуникацију, што је дало очекиване резултате. Годишња се негује и комуникација са Удружењем пензионера Народне банке Србије, чији чланови такође пишу текстове за „НБС инфо”. У Народној банци Србије постоји и осмогодишња традиција упућивања рођенданских честитки запосленима имејлом.

Дан Банке

Поводом обележавања 134 година од почетка рада Привилеговане народне банке Краљевине Србије, у холу на Славији приређена је изложба „Идејна решења за новчанице Народне банке Србије – избор из збирке Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер”. На изложби су представљена 22 оригинална идејна решења за израду новчаница српских, југословенских и француских аутора настала у периоду 1889–1946. године.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Заштита и едукација корисника финансијских услуга

Сектор за заштиту корисника финансијских услуга је у 2018. години, поред послова заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца (поступање по приговорима корисника финансијских услуга и посредовање у решавању спорних односа) – наставио активно да информисањем и едукацијом корисника ових услуга пружа помоћ грађанима у остваривању њихових права.

Поступци у вези са заштитом корисника финансијских услуга утврђени прописима представљали су најзаступљеније активности Сектора и у 2018. години. Сектор је од 1. јануара до 31. децембра 2018. примио 4083 поднеска, од чега се 2594 поднеска односило на притужбе и преурањене притужбе, а 341 поднесак на предлоге за посредовање, од којих је одржано 114 поступака посредовања (од 96 окончаних поступака посредовања, у 34 поступка (35,4%) постигнут је споразум између финансијске институције и корисника). Знатна пажња посвећена је и одговарању на питања грађана – 1148 поднесака односило се на питања.

Број притужби (1. 1 – 31. 12. 2018)

Даваоци финансијских услуга	Укупно	Неосноване притужбе	Основане притужбе	Обустава	У току
Банке	753	499	151	7	96
Друштва за осигурање	1178	945	67	19	147
Друштва за управљање ДПФ	1	1	0	0	0
Даваоци лизинга	3	3	0	0	0
Платне институције	3	1	2	0	0
Остало	1	0	0	0	1
Укупно	1939	1449	220	26	244

Извор: НБС.

Поред одговарања на питања грађана и пружања информација о финансијским услугама и другим питањима важним за кориснике финансијских услуга, Сектор је спроводио и финансијску едукацију грађана.

Информисање корисника финансијских услуга

Регионалним канцеларијама за финансијску едукацију у филијалама Народне банке Србије у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу и Ужицу у протеклом периоду обратило се 1425 грађана. Запослени су пружали информације о финансијским производима који се јављају на финансијском тржишту у Србији како би корисници финансијских производа могли што боље да разумеју концепт тих производа и на основу добијених информација упореде услове под којима се различити производи нуде, те на крају самостално донесу одлуку о одговорном задуживању или улагању. Треба напоменути да се грађанима не пружају комерцијални савети (нпр. код које финансијске институције да се задуже или чије услуге да користе и сл.).

Највећи број питања корисника односио се на банкарске услуге (44,1%), и то нарочито на кредите (Кредитни биро, накнаде по кредитним пословима, јемство и рефинансирање), штедњу, као и текуће рачуне (накнада и гашење рачуна).

Информативни центар је примио и 15.081 позив и имејл корисника. Грађани су најчешће питали у вези с банкарским услугама, заштитом права корисника и принудном наплатом.

У 2018. години одговорено је на 61 медијски захтев – 23 фоно-изјаве и 38 одговора на питања новинара штампаних и електронских медија (РТС, РТВ, Радио Лагуна, О2 телевизија, Политика, Блиц, Вечерње новости, Информер, Курир, Ало, Танјут, Каматица).

Финансијска едукација грађана

У складу са Стратегијом Народне банке Србије на пољу финансијског образовања за период 2016–2020. године, настављено је организовање едукативних трибина и радионица широм Србије.

Анализа приговора корисника и питања грађана упућених Народној банци Србије показала је да већи део јавности недовољно разуме одређене финансијске производе, па су на едукативним трибинама

представљени комплекснији финансијски производи. Пружањем јасних, разумљивих и свеобухватних информација грађани треба да се оспособе да препознају и разумеју финансијски ризик који преузимају како би донели адекватне одлуке, у складу са својим потребама.

У 2018. години одржано је 67 едукативних трибина у 43 града широм Србије. Трибинама је присуствовало 2745 корисника – грађана, студената и предузетника, што је знатно више од просечног броја посетилаца трибина у посматраном периоду од 2011. године, отада је Народна банка Србије почела да организује и одржава едукативне трибине широм Србије.

На одржаним трибинама, путем 140 презентација или радионица, посетиоцима су представљени финансијски производи и услуге. Највеће интересовање грађани су показали за следеће теме: стамбени кредити и кредити за рефинансирање, променљива каматна стопа, електронско банкарство, добровољни пензијски фондови, осигурање и производи осигурања, путно здравствено осигурање, омладински пакет рачуни, кредити за плаћање школарине, извори финансирања малог бизниса и права корисника. Након одржаних трибина односно радионица, грађани су попуњавали анкете, у којима су могли да оцене избор теме, начин излагања предавача, занимљивост теме и на крају предложе теме за будуће трибине. На основу тих анкета, између осталог, планирају се и унапређују будуће активности на пољу финансијске едукације.

Током 2018. године, сходно новинама на финансијском тржишту и интересовању корисника финансијских услуга, ажуриран је садржај сајта намењен корисницима финансијских услуга – www.tvojnovac.nbs.rs. Корисници финансијских услуга имају могућност да додатно сазнају о производима и услугама које пружају финансијске институције чији надзор врши Народна банка Србије, као и да пронађу користан савет на шта треба да обрате пажњу и коме да се обрате за помоћ.

Изложбено-едукативне активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2018. године испратило је 10.150 посетилаца. Изложбено-едукативни простор у Краља Петра бр. 12 посетило је 6317 грађана, а галеријски простор на Славији њих 2005. Едукативне програме похађала су 874 ученика, на турнирима у едукативним играма „Монетура” и „Финансије за касније” учествовало је 300 ученика и студената, организованим предавањима присуствовала су 304 ученика и студента, док је манифестације у којима је учествовала Народна банка Србије посетило 350 грађана.

Изложбено-едукативне програме и културне садржаје пратили су предшколци, ученици основних и средњих

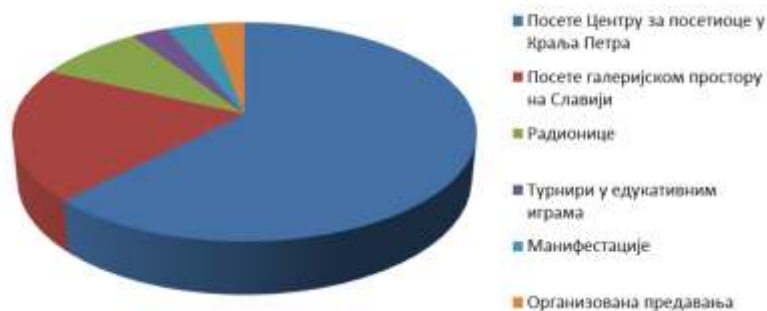
школа, студенти високошколских установа из Београда и других градова широм Србије, домаћи и инострани гости Народне банке Србије, учесници семинара и студијских програма у Народној банци Србије, као и грађани који су свакодневно, индивидуално или у групама, долазили да погледају изложбене садржаје.

Изложбене активности

У холу зграде на Славији организовани су следећи изложбени и културни садржаји:

- „Страдање Рома у Првом светском рату”, аутор др Драгољуб Ацковић;
- „Четврти салон фотографија запослених у Народној банци Србије”;
- „Париз–Београд 1886–2012. Приче о једној сарадњи”;
- „Говорим ти сликом”, Друштво за подршку особама са аутизмом из Новог Сада;
- „Наслеђе прошлости”, аутор Мита Ристић;
- „Завештање”, аутор Зоран Милутиновић;
- Педесета мајска изложба под називом „Трајање”, УЛУПДС;
- „Примењена носталгија: Београд–Софија”, Министарство за европске интеграције Владе Србије;
- „Идејна решења за новчанице Народне банке Србије – избор из збирке Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер”;

Број посетилаца по врсти активности

- „Модерна Београда – архитектонска баштина престонице”;
- „Четврти сајам стваралаштва и предузетништва Савеза дистрофичара Србије”;
- „Мали грађански разговори у рукавицама”, аутор Владимир Мојсиловић;
- „Линије фронта – Први светски рат (1914–1918)”;
- „Додир стакла – слобода”, аутор Јелена Боровчанин;
- „Улога ромских медија у очувању културног идентитета Рома”, аутор др Драгољуб Ацковић.

Финансијска едукација деце и омладине

У оквиру сарадње с васпитно-образовним институцијама, изложбени простор Народне банке Србије у Краља Петра бр. 12 посетили су предшколци, ученици основних и средњих школа широм Србије (Београда, Пожаревца, Шапца, Лознице, Бачке Тополе, Велике Планае, Лазареваца, Суботице, Алексинца, Ковина, Смедерева, Власотинца, Барајева, Куршумлије, Горњег Милановца, Петровца на Млави, Мионице, Гуче, Параћина, Чачка, Сремске Митровице, Лесковца, Новог Бечеја, Сврљига, Зрењанина, Ваљева и Србобрана), као и студенти (економских факултета из Београда, Ниша, Новог Сада, Косовске Митровице, Крагујевца и Суботице и Факултета за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатаћ” из Новог Сада).

У складу с дугогодишњом праксом и успешном сарадњом с другим институцијама, Одсек за изложбе и едукацију, у марту и октобру, био је домаћин студентима Економског факултета из Ниша и ученицима Основне школе „3. октобар” из Бора.

Радионице „Нацртај новчаницу по свом избору”, „Знамените личности на динарским оптицајним новчаницама”, „Динар наш новац”, „Лажни новац и како га препознати”, „Мој буџет и ја” и „Фалсификати” одржане су у Лазаревцу, Нишу, Кладову, Ваљеву, у објекту Народне банке Србије у Краља Петра бр. 12 и у просторијама факултета у Београду.

Како би се јавност путем едукативне игре „Монетура” упознала са основама вођења монетарне политике, одржани су турнири за студенте економских факултета у Београду, Крагујевцу, Нишу, Косовској Митровици и Суботици, Државног универзитета у Новом Пазару, ФЕФА и Београдске банкарске академије из Београда.

С обзиром на значај и важност финансијске едукације деце и омладине, Народна банка Србије је наставила да организује турнире у едукативној игри „Финансије за касније”, која учеснике на забаван начин уводи у свет финансија и упознаје с тим како да на најбољи начин управљају њима. Прилику да учествују у овим турнирима имали су ученици средњих школа из Београда, Лазареваца, Ниша и Лесковца.

Светска недеља новца

Народна банка Србије је од 12. до 16. марта обележила Светску недељу новца. Светска недеља новца обележава се сваке године у целом свету, на иницијативу Међународног покрета за финансијску едукацију деце и омладине.

Поред посета изложбено-едукативном простору и стручно представљање сталне поставке и тематских изложби, реализоване су и друге активности на тему финансијског образовања младих: радионице „Мој буџет и ја”, „Лажни новац и како га препознати”, „Знамените личности на динарским оптицајним новчаницама” и „Динар наш новац”, турнири у едукативним играма „Монетура” и „Финансије за касније”, као и стручна предавања за ученике средњих школа и студенте.

Активности су се спроводиле у објекту Народне банке Србије у Краља Петра бр. 12, у просторијама Библиотеке „Димитрије Туцовић” у Лазаревцу, у Основној школи „Учитељ Таса” у Нишу, на Економском факултету у Нишу и Универзитету „Сингидунум” у Нишу.

Тржница идеја

У складу са изложбеним и едукативним активностима које Народна банка Србије спроводи на пољу финансијског описмењавања деце и омладине, Одсек

за изложбе и едукацију учествовао је крајем марта на Школском сајму културе „Тржница идеја”, који су организовали Музеј града Београда и Етнографски музеј.

Том приликом, посетиоцима су представљене све радионице и алати потребни за њихово спровођење, као и едукативне игре „Монетура” и „Финансије за касније”.

Светска недеља штедње

Народна банка Србије је од 29. октобра до 2. новембра обележила Светску недељу штедње. У Библиотеци „Центар за културу” у Кладову, запослени у Одсеку за

изложбе и едукацију одржали су радионице „Мој буџет и ја”, „Динар наш новац” и „Знамените личности на динарским оптицајним новчаницама” за ученике Основне школе „Вук Караџић”. На Београдској банкарској академији, за студенте је организован турнир у едукативној игри „Финансије за касније”. Гости Центра за посетиоце у току ове недеље били су и ученици и професори Трговинско-угоститељске школе из Лесковца.

Наградни турнир у Монетури

На предлог гувернера и председника Савета гувернера, Народна банка Србије је у децембру организовала четврти наградни турнир у „Монетури”. Намера је да се турнир одржава сваке године. На турниру су учествовали економски факултети из Београда, Крагујевца, Ниша, Косовске Митровице и Суботице, Државни универзитет из Новог Пазара, Београдска банкарска академија, ФЕФА и Пословни факултет из Београда – Универзитет Сингидунум.

Добитницима главне награде омогућено је похађање летње праксе у Народној банци Србије.

Учешће у културним манифестацијама

Међународни дан франкофоније

Обележавајући Међународни дан франкофоније, Народна банка Србије је у свом изложбеном простору на Славији приредила изложбу под називом „Париз–Београд 1886–2012. Приче о једној сарадњи”. Изложба је посвећена сарадњи и историјским везама Народне банке Србије и централне банке Француске и сведочи не само о техничкој помоћи централне банке

Француске Народној банци Србије већ и о уметничком аспекту креирања српских новчаница у духу француске школе и према ликовним решењима француских уметника.

Дан отворених врата

Народна банка Србије је у априлу, седму годину заредом, отворила врата за најширу јавност. У изложбено-едукативном простору посетиоци су могли да погледају основну изложбену поставку „Новац на тлу Србије”, као и тематске изложбе „Динар наш новац” и „Израда кованог новца – од идејног решења до реализације”. У свечаном холу била је представљена изложба „Ђорђе Вајферт, живот и време”, која је посвећена животу и раду Ђорђа Вајферта, доживотног почасног гувернера Народне банке Србије. Интересантан део изложбе била је и јединствена сценографија „Ђорђе Вајферт”, поред које су посетиоци могли да се фотографишу.

Дани Београда

У складу с досадашњом праксом, Народна банка Србије је и ове године била део културне манифестације „Дани Београда”, омогућавајући јавности да погледа њену сталну поставку током радног времена изложбеног простора у згради у Краља Петра бр. 12.

Ноћ музеја

Народна банка Србије је и ове године учествовала у културној манифестацији „Ноћ музеја”. Посетиоци галерије Народне банке Србије у Немањиној бр. 17

могли су да погледају изложбу фотографија „Завештање”, аутора Зорана Милутиновића, а представљена је и фото-монографија под истим именом.

Дани европске баштине

Поводом манифестације „Дани европске баштине”, Народна банка Србије је отворила врата зграде у Краља Петра бр. 12 за групне посете. Посетиоци су имали прилику да обиђу свечани хол и од запослених сазнају о историјату изградње овог здања, као и да чују занимљиве податке о почетку рада Народне банке Србије. У изложбено-едукативном простору грађанима су представљени стална нумизматичка поставка „Новац на тлу Србије”, тематске изложбе и пратећи интерактивни садржаји.

Хуманитарне и волонтерске активности

Народна банка Србије је током 2018. године организовала бројне хуманитарне активности у седишту и филијалама, те различитим видовима деловања пружала помоћ онима којима је она најпотребнија. Запослени су се активно укључили у хуманитарне и волонтерске активности ради прикупљања новца, хране и одеће, пружајући несебичну помоћ социјално угроженим категоријама становништва, деца са сметњама у развоју, деца без родитељског старања и старијим особама.

Захваљујући сарадњи с хуманитарним организацијама, центрима, удружењима и школама за децу са сметњама у развоју, хуманитарне и волонтерске активности које организује Народна банка Србије све су успешније.

У хуманитарним акцијама прикупљања хране под називом „Хуманошћу против глади”, које је Народна банка Србије организовала у Београду, Крагујевцу и Ужицу, прикупљено је и подељено преко 650 килограма намирница најугроженијим категоријама становништва.

У сарадњи с београдским Центром за дневни боравак и смештај деце и омладине ометене у развоју, Народна

банка Србије је реализовала стваралачку радионицу за децу запослених, у којој су малишани могли да науче основе вајарства, направе предмете од глине и осликају их.

Пред новогодишње и ускршње празнике, у седишту и Филијали у Новом Саду организоване су хуманитарне изложбе радова деце, омладине и старијих особа са сметњама у развоју ради прикупљања средстава за реализацију програма који подстичу њихов развој. Запослени у Народној банци Србије показали су сензибилитет за потребе ових особа, дајући им моралну, а куповином украсних предмета и материјалну подршку.

У акцији под називом „Деци с љубављу”, која је реализована у Филијали у Нишу, прикупљена су средства за набавку најпотребнијих артикала за децу без родитељског старања – штићенике Дома „Душко Радовић” у Нишу.

Филијала у Ужицу била је домаћин хуманитарне акције, у којој су запослени донирали хигијенске пакете за 35 социјално најугроженијих породица у Кремнима.

Волонтери Народне банке Србије успешно су реализовали волонтерску акцију у Дечјем одмаралишту „Шупља стена” на Авали. Четрдесет деветоро волонтера крчило је терен, шмирглало и фарбало дрвене и металне ограде, клупе, спортски терен и бетонске површине. Акција је организована у сарадњи са Општином Врачар.

У јуну 2018. године волонтери Народне банке Србије први пут су били део традиционалне манифестације „Дан Дунава”, коју организује Републичка дирекција за воде. Наши волонтери су на Земунском кеју чистили приобаље, док су деца учествовала у едукативним радионицама, као и у интерактивном представљању живог света Дунава.

Запослени у седишту Народне банке Србије и Филијали у Новом Саду у септембру су уређивали просторије Црвеног крста у Иригу, створивши хигијенске услове за преузимање оброка Народне кухиње, у којој се хране социјално угрожени грађани.

У еколошко-хуманитарној акцији прикупљања пластичних чепова „Чеп за хендикеп”, запослени су током 2018. године сакупили око 1100 килограма чепова и тиме обезбедили део средстава за набавку ортопедских помагала за особе с хендикепом широм Србије. С обзиром на то да акција доноси резултате од изузетног значаја, наставиће се и у наредном периоду.

У традиционалној хуманитарној акцији „Пакетић за непознатог друга”, која је организована у сарадњи с хуманитарном организацијом „Мали велики људи”, запослени су донирали 160 новогодишњих пакетића малишанима Дома за децу ометену у развоју „Колевка” из Суботице.

У акцији прикупљања постељине, пешкира, одеће и шоља за социјално угрожене грађане и кориснике Дома за душевно оболела лица у Чуругу, запослени у

седишту и Филијали у Новом Саду донирали су 70 пакета одеће и педесетак шоља.

Народна банка Србије наставиће да реализује хуманитарне и волонтерске активности, шири круг сарадника и деловања и промовише друштвену одговорност.

Донације

Додељивање донација утврђено је Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и о утврђивању услова, начина и критеријума за доделу донација и хуманитарне помоћи. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван употребе, у складу са актом о утврђивању критеријума техничке и технолошке дотрајалости средстава у Народној банци Србије, могу се одобрити, односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, односно удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама.

У току 2018. године, Народна банка Србије је на име донација финансијских средстава дала 2.188.452,60 динара. Када су у питању донације у виду осталих средстава (расходована возила), вредност донација износила је 637.791 динар.

Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација

Након оснивања „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији 6. децембра 2007. године, Народна банка Србије, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила је да промовише и афирмише ово најмасовније добровољно удружење на свету (више од 13.000 чланова) посвећено промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор” од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. Након једанаест година рада у Србији број чланица је већи од 60. Поред великих компанија, ту су и представници средњих и малих предузећа, невладиних организација, пословних удружења и академских институција.

Као председавајућа Радне групе за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је у току 2018. године, заједно са осталим чланицама Радне групе, реализовала пројекат из области финансијске едукације, што је и основни циљ ове групе.

У пројекту сарадње са средњим школама у којима постоји образовни профил *Банкарски службеник – оглед* школама је омогућена:

- једнонедељна/двонедељна пракса за ученике трећег/четвртог разреда у филијалама банака чланица,
- посета Центру за посетиоце Народне банке Србије и
- тематска предавања за ученике и наставнике.

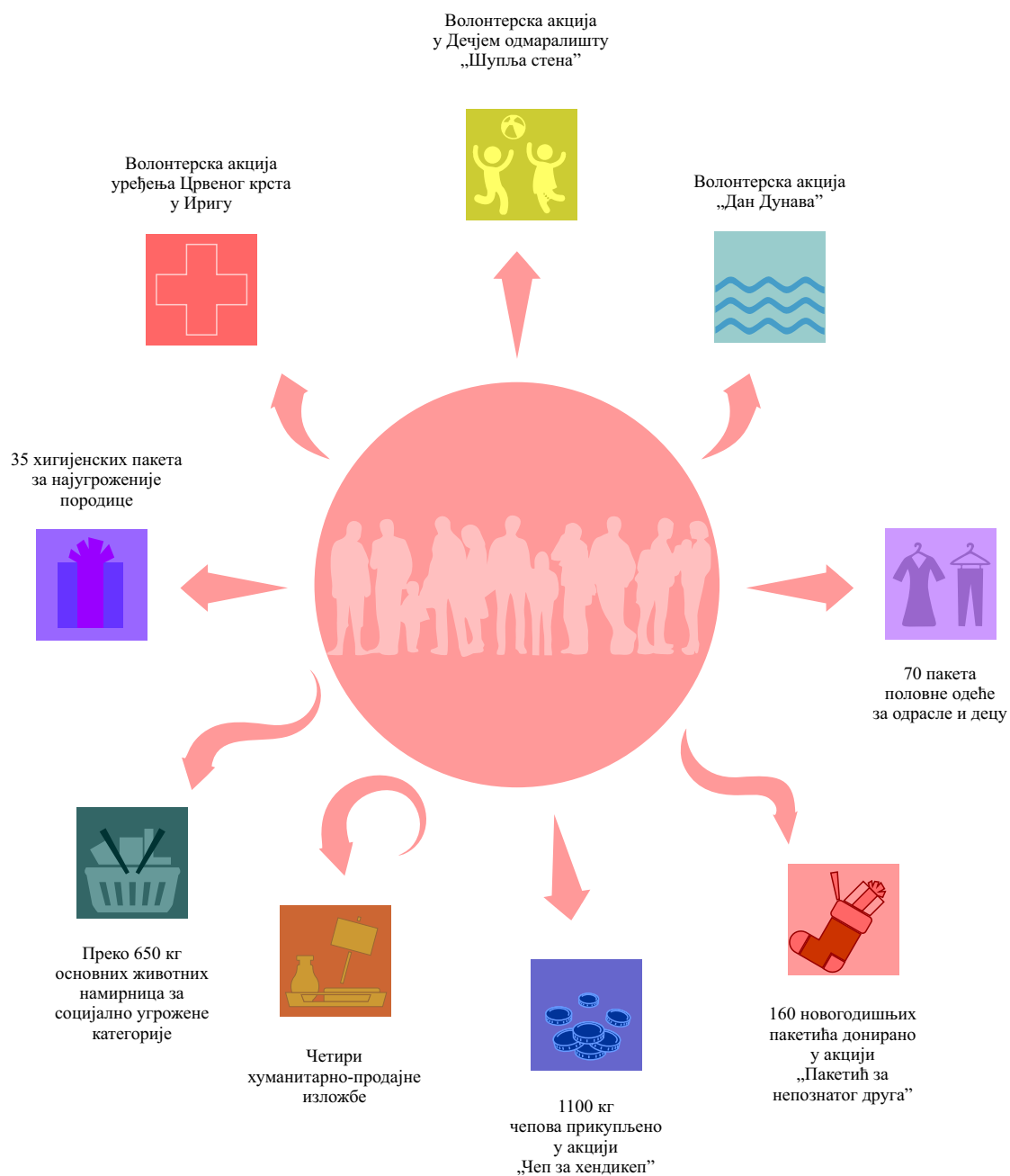
Сарадња је озваничена потписивањем Протокола о сарадњи између Заједнице економских, правно-биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа Републике Србије и „Глобалног договора” у Србији, а биће настављена и у 2019. години.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији могу се наћи на веб-страници: www.ungc.rs.

Десет принципа „Глобалног договора”

Десет принципа „Глобалног договора” из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

ХУМАНИТАРНЕ И ВОЛОНТЕРСКЕ АКТИВНОСТИ НБС У 2018. ГОДИНИ

Више стотина запослених је учествовало у друштвено одговорним активностима.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Очување природних ресурса у седишту и филијалама

Народна банка Србије је и у 2018. години наставила да се одговорно понаша према друштвеној заједници и заштити животне средине. Са отпадом који настаје у процесу рада на текућем и инвестиционом одржавању објеката и опреме поступа се у складу са Законом о управљању отпадом. Са овлашћеним предузећима закључени су уговори о пружању услуга прикупљања, транспорта и третмана отпада више индексних бројева. Разврстани отпад се правилно и привремено складишти у наменску амбалажу, а затим предаје овлашћеним предузећима на крајње збрињавање. Редовно се воде евиденције о насталом и предатом отпаду и спроводе мере за његово смањење.

Топлотна енергија

Сезона	Краља Петра (KWh)	Немањина (KWh)
2013/2014.	602.762	1.599.411
2014/2015.	743.531	1.612.680
2015/2016.	767.565	1.512.820
2016/2017.	891.447	1.774.939
2017/2018.	845.208	1.547.080

Вода

Година	К Петра (m ³)	Немањина (m ³)
2014.	2.861	12.480
2015.	3.271	12.632
2016.	3.014	12.730
2017.	1.142	12.698
2018.	1.291	12.696

Електрична енергија

Година	Краља Петра ВТ (KWh)	Краља Петра НТ (KWh)	Немањина ВТ (KWh)	Немањина НТ (KWh)
2014.	605.340	221.580	2.432.240	920.110
2015.	627.000	210.600	2.059.890	1.091.320
2016.	580.200	201.600	2.012.210	1.051.240
2017.	597.256	182.298	2.050.203	862.497
2018.	495.257	148.502	1.676.482	874.308

Запослени у Одељењу за одржавање, у чијем је делокругу праћење потрошње енергије, као и спровођење мера за њено ефикасно коришћење, редовно прате Закон о ефикасном коришћењу и о његовом спровођењу информичу се на сајтовима Министарства рударства и енергетике и Машинског факултета Универзитета у Београду, као овлашћених организација за обуку.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

У свим објектима Народне банке Србије запослени од 2009. одвајају секундарне сировине (папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад). Продајом папира прикупљена су 336.691,42 динара, а рециклирањем ПЕТ амбалаже 119.958,20 динара. Новчана средства прикупљена на тај начин усмеравају се у хуманитарне сврхе и донирају се непрофитним организацијама, удружењима, образовним или здравственим установама за које се запослени одреде.

Од 2008. запослени се стално упознају са сврсисходности одвајања секундарног отпада. За те потребе објављена је брошура „Водич кроз процес рециклаже“, као и више мотивишућих текстова у интерним новинама. Испод потписа у имељу сваког запосленог стоји порука – „Размисли пре него што одштампаш“, која сугерише на то да је неопходно размишљати о папиру као ресурсу који се користи у свакодневном раду. Коришћењем имејла као комуникационог канала скренули смо пажњу на значај заштите животне средине. Поред тога, запосленима је омогућено да на сваком спрату користе заједничке штампаче и фото-копир апарате, с којима су умрежени преко својих рачунара.

ВТ – виша тарифа
НТ – нижа тарифа

Организациони део	ПАПИР	
	Количина (кг)	Приход (дин.)
Седиште и Филијала у Београду	42.100	311.800,00
Филијала у Новом Саду	1167	11.046,42
Филијала у Крагујевцу	400	/
Филијала у Нишу	1480	13.390,00
Филијала у Ужицу	130	455,00
Укупно	45.277	336.691,42

Организациони део	ПЕТ амбалажа	
	Количина (кг)	Приход (дин.)
Седиште и Филијала у Београду	4450	115.700,00
Филијала у Новом Саду	221	4138,20
Филијала у Крагујевцу	500	/
Филијала у Нишу	/	/
Филијала у Ужицу	15	120,00
Укупно	5186	119.958,20

Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер сврстава се у ред компанија које су се обавезале на дугорочан и континуирани процес побољшања еколошких перформанси предузећа. Свакодневне активности у Заводу усмерене су на рационализацију трошкова и информисање, едуковање и подизање свести запослених с циљем да делују, мењају навике и укључе се у настојања компаније да побољша свој учинак у заштити животне средине.

Ради едукације запослених, на платформи *MOODL* постављене су презентације:

- „Заштита животне средине”, којом се полазници упућују у основна знања о стандарду *ISO 14001* – системи менаџмента животном средином, с циљем даљег развијања свести запослених о значају заштите животне средине и смањења потрошње необновљивих ресурса;
- „Еколошки одговоран Завод – поступање са отпадом”, којом се првенствено пружају сазнања о спровођењу основних принципа поступања са отпадом у Заводу.

Због разноврсности производног програма Завода и сложености пословних процеса, произведе се велики број различитих врста отпада, у великим количинама. Отпад се класификује и карактерише према пореклу и саставу, пажљиво се сакупља, разврстава и складишти на начин који не утиче на здравље људи и животну средину. Отпад који мора да иде на даљи третман и прераду предаје се овлашћеним оператерима, који отпад збрињавају у складу са законом.

У току 2018. године, око 100 тона опасног отпада и око 200 тона неопасног отпада предато је оператерима на даље збрињавање у складу са законом.

Технолошке отпадне воде из процеса галванске израде штампарских форми и позлате, као и технолошке отпадне воде из рециклаже раствора за брисање, третирају се у специјализованом постројењу за прераду отпадних вода. Годишње се преради преко 150 тона отпадних вода с високим садржајем тешких метала и органских материја, са ефикасношћу третмана већом од 99%.

У складу с прописима Републике Србије, у Заводу се редовно прате садржај отпадних вода и квалитет земљишта и подземних вода, а контролисана употреба опасних хемикалија спроводи се њиховим правилним складиштењем, обележавањем, руковањем и одлагањем, тако да не угрожавају здравље људи и животну средину.

Министарству заштите животне средине редовно се шаљу:

- извештај о количинама опасног и неопасног отпада које су предате оператерима на крајње збрињавање;
- годишњи извештај о количини и врсти увезених производа који после употребе постају посебни токови отпада;
- годишњи извештај о количини увезених опасних хемикалија, с циљем вођења евиденције у интегрални регистар хемикалија. Регистар се од 1. јануара 2019. године попуњава електронски, путем платформе за интегрални регистар хемикалија (eIPX).

Атмосферске емисије које настају као последица сагоревања горива за потребе продукције топлотне енергије редовно се мере и контролишу. Екстерну контролу квалитета отпадних вода, ваздуха и земљишта врше акредитоване лабораторије.

Унапређење управљања заштитом животне средине свакодневни је задатак запослених у Заводу јер је здрава животна средина одговорност и обавеза свих нас.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност.../
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Београд: ФДП). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Контакт

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-100
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.